

Erwin Mantingh (a), Theo Witte (b) & Marjolein van Herten (c)

(a) Universiteit Utrecht

(b) Lerarenopleiding, Groningen

(c) Open Universiteit, Heerlen

Contact: e.mantingh@uu.nl

t.c.h.witte@rug.nl

Marjolein.vanherten@ou.nl

Multimediaal literair competent: #hoedan?

Twee citaten uit recente publicaties kunnen dienen als vertrekpunt voor de terreinverkenning die we in deze workshop willen uitvoeren. In het slothoofdstuk van het Elementaire Deeltje *Literatuur* stellen de auteurs de vraag of er een einde zal komen aan literatuur. Hun antwoord is beslist:

“Als dit boek over literaire praktijken ons iets heeft geleerd, dan is het wel dat literatuur voortdurend verandert en zich aanpast aan steeds nieuwe maatschappelijke en culturele contexten. Die flexibiliteit is zo groot dat wat op het ene moment als literatuur wordt beschouwd het op het andere moment niet meer is en dat zelfs het begrip ‘literatuur’ als zodanig permanent aan verandering onderhevig is. Op die manier zal

wat wij vandaag literatuur noemen, zich ook in de toekomst blijven ontwikkelen en steeds opnieuw worden heruitgevonden, in dialoog (en in concurrentie) met andere culturele praktijken en media” (Dorleijn e.a. 2017: 163-164).

In het overzichtsartikel “Doodtij in de delta. Stand en toekomst van het Nederlandse literatuuronderwijs” stellen de auteurs als zij vooruitblikken:

“Zo is een raam dat hoognodig mag worden opengezet dat van de afbakening. Nederlandse literaire teksten worden al te angstvallig afgezonderd van de fictie in beeldcultuur, anderstalige literatuur en populaire cultuur. In een multimediale samenleving moeten beeldtaal en -verhalen een plaats krijgen binnen de kerndoelen en eindtermen” (Witte, Mantingh & van Hertzen 2017, in druk).

Veel zal afhangen van wat we onder literatuur verstaan en welke functies we aan het literatuuronderwijs toekennen. In hoeverre is de aloude driedeling in ‘drama’, ‘proza’ en ‘poëzie’ nog bruikbaar? In deze workshop willen we met de deelnemers de vraag verkennen hoe we ons multimediaal fictieonderwijs in de bovenbouw moeten voorstellen als we ons niet beperken tot (geschreven) literatuur, maar daarin ook *graphic novels*, films en *games* gaan behandelen. Daarbij gaan we in op enkele interessante aanzetten in deze richting.

De workshop zou voor de deelnemers een aantal opbrengsten moeten hebben:

- een inspirerende, niet louter defensieve kijk op de ontwikkelingen in de literaire cultuur;
- een terreinverkenning van multimediaal literatuuronderwijs door ervaringen en ideeën uit te wisselen;
- een eerste indruk van de betekenis van een blikverruiming voor het curriculum/de eindtermen;
- bewustwording van de eigen positie en de mogelijkheden voor het vak.

Referenties

Dorleijn, G., D. de Geest & P. Verstraeten (2017). *Literatuur* (serie: Elementaire Deeltjes). Amsterdam: Amsterdam University Press.

Witte, T., E. Mantingh & M. van Hertzen (in druk). “Doodtijd in de delta. Stand en toekomst van het literatuuronderwijs in Nederland”. In: *Spiegel der Letteren* (ter perse, verschijnt september 2017).